

***NIERUCHOMOŚCI, NA KTÓRYCH
ZAMIESZKUJĄ MIESZKAŃCY
- WADY I ZALETY POSZCZEGÓLNYCH
METOD USTALANIA OPŁATY GOK***

IWONA DOROTA KUDAJ

I.KUDAJ@UML.LODZ.PL

TEL. 786 083 083

ODPADY KOMUNALNE

WYTWARZANIE

NIERUCHOMOŚCI,
NA KTÓRYCH ZAMIESZKUJĄ
MIESZKAŃCY

GOSPODARSTWA
DOMOWE

ODPADY
KOMUNALNE

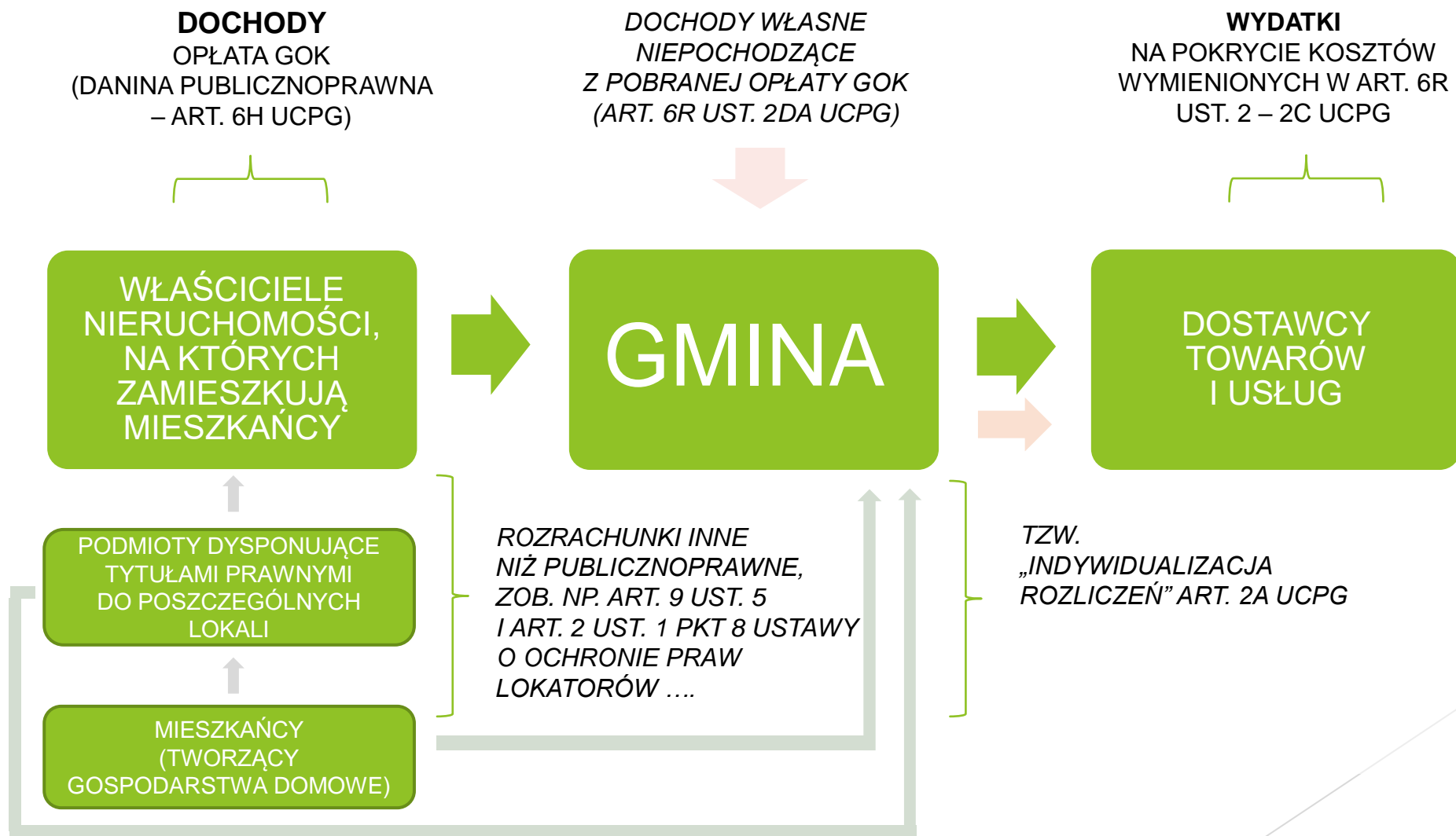

NIERUCHOMOŚCI,
NA KTÓRYCH NIE ZAMIESZKUJĄ
MIESZKAŃCY, A POWSTAJĄ ODPADY
KOMUNALNE

INNI (NIŻ
GOSPODARSTWA
DOMOWE)
WYTWÓRCY
ODPADÓW

GOSPODAROWANIE

MODEL FINANSOWANIA

GŁÓWNE ELEMENTY OPŁATY GOK

PODMIOT

➡ art. 6h ucpg,

PRZEDMIOT

➡ art. 6i ucpg

PODSTAWA

➡ w przypadku nieruchomości, o jakich mowa w art. 6c ust. 1 ucpg – art. 6j ust. 1 i 2 ucpg, *przy czym pojęcia: „mieszkaniec”, „gospodarstwo domowe” stanowią wskazanie rodzaju niezindywidualizowanych jednostek miary podstawy opłaty, a nie określenie podmiotów obowiązanych do jej ponoszenia*

STAWKA

➡ w przypadku nieruchomości, o jakich mowa w art. 6c ust. 1 ucpg – art. 6k ust. 1 pkt 1, art. 6k ust. 2, art. 6k ust. 2a pkt 1, 2, 3 i 4 ucpg, art. 6k ust. 2b, art. 6k ust. 3 oraz art. 6k ust. 5 ucpg, art. 6j ust. 2a i ucpg przy czym na gruncie art. 6k ust. 2a, określającego stawki maksymalne, pojęcia „za mieszkańca” czy „za gospodarstwo domowe” nie określają strony podmiotowej opłaty, ale są użyte celem przyporządkowania danej stawki maksymalnej stosownej jednostce miary podstawy opłaty.

ULGI I ZWOLNIENIA

➡ art. 6k ust. 4 i 4a ucpg
art. 6j ust. 3e ucpg i art. 6j ust. 3f ucpg

ZASADY PŁATNOŚCI

➡ art. 6l ucpg

EKWIWALENT

➡ art. 6r ust. 2d ucpg, ale uwaga – np. art. 3 ust. 2 pkt 6 ucpg

OGÓLNY ALGORYTM USTALANIA WYSOKOŚCI OPŁATY GOK

$$O = P * S$$

gdzie:

O opłata

P liczba jednostek miary podstawy opłaty, właściwej wybranej przez radę gminy metodzie

S stawka opłaty przyporządkowana danej podstawie P, przy czym $S \leq S_{\max}$ dla danej podstawy,

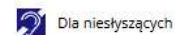
S_{max} stawka maksymalna przyporządkowana danej podstawie, wyrażona jako odsetek
relewanego wskaźnika GUS (przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego
na 1 osobę ogółem),

przy czym stosuje się także obligatoryjne lub fakultatywne **ulgi** – zob. art. 6k ust. 4 i ust. 4a ucpq, art. 6j ust. 3e ucpq, art. 6j ust. 3f ucpq; możliwość zastosowania **stawki podwyższonej** w drodze decyzji z art. 6ka ucpq oraz **utrata prawa do częściowego zwolnienia** (art. 6k ust. 4b ucpq)

TRUDNA SZTUKA NALICZANIA

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
pomagamy w naprawianiu państwa

Dla niesłyszących

English

BIP

[Strona główna](#)

Aktualności ▾

O NIK ▾

Kontrole ▾

Dla dziennikarzy

Praca w NIK

Kontakt

[Strona główna](#) » [Aktualności](#)

 Podziel się

 Podziel się

Trudna sztuka naliczania

10 MAJA 2023 10:59

Prawidłowość naliczania i egzekwowania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wybranych gminach województwa mazowieckiego

Jedynie w dwóch skontrolowanych gminach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie naliczania i egzekwowania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W pozostałych przewlekłe egzekwowano deklaracje o wysokości opłaty oraz nieprawidłowo i nieskutecznie prowadzono postępowania wobec osób zalegających z opłatami. W żadnym z kontrolowanych urzędów nie posiadano kompletnych informacji o liczbie właścicieli nieruchomości na terenie gminy, zobowiązanych do złożenia deklaracji o wysokości opłaty. W konsekwencji nie dysponowano wiedzą, czy wszyscy zobowiązani ponoszą ww. opłatę i we właściwej wysokości.

© Adobe Stock

PLIKI

NIK o prawidłowości naliczania i egzekwowania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wybranych gminach województwa mazowieckiego - informacje

RÓŻNE PODSTAWY – WSPÓLNE PROBLEMY

Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nie zawiera legalnej definicji „zamieszkiwania mieszkańców”, co nastręcza trudności w ustaleniu – **czy i po czyjej stronie** powstał obowiązek poniesienia opłaty GOK w odniesieniu do poszczególnych nieruchomości położonych na terenie gminy.

PRZEDMIOT

PODMIOT

} ELEMENTY JAKOŚCIOWE
ZOBOWIĄZANIA

<https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-odpady-komunalne-gminy-oplaty-sprawiedliwe-mkis>

JAKIE ZASADY SYSTEMU OPŁAT GOK?

ZASADA KORZYŚCI (EKWIWALENCJI):

daniny powinny być nakładane na uzyskujących korzyści w postaci świadczeń publicznych, proporcjonalnie do uzyskanych korzyści.

Kto odnosi korzyści efektem gospodarowania odpadami komunalnymi przez gminę i jak mierzyć stopień uzyskanych przezeń korzyści?

ZASADA „ZANIECZYSZCZAJĄCY PŁACI”:

zanieczyszczający pokrywają koszty spowodowanego przez siebie zanieczyszczenia (współmiernie do jego stopnia), w tym koszty środków wprowadzonych w celu zapobieżenia i zaradzenia temu zanieczyszczeniu oraz jego kontroli, a także koszty ponoszone w związku z nim przez społeczeństwo.

Kto jest zanieczyszczającym i jak mierzyć stopień powodowanego przez niego zanieczyszczenia?

LICZBA MIESZKAŃCÓW ZAMIESZKUJĄCYCH DANĄ NIERUCHOMOŚĆ

Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nie zawiera definicji legalnych ani „mieszkańca” ani „zamieszkiwania” - co nastręcza problemów w ustaleniu wielkości podstawy opłaty - a wobec tego wysokości zobowiązania.

„Użycie tego pojęcia („zamieszkiwania”) jest świadomym zabiegiem legislacyjnym, wskazującym, że na gruncie tej ustawy (ucpg) żadnego znaczenia nie ma zamiar stałego pobytu, a znaczenie ma wyłącznie faktyczne przebywanie danej osoby na nieruchomości. Tym samym w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nacisk położony jest na faktyczne przebywanie (bytowanie) danej osoby na nieruchomości, na koncentrację życia w danym miejscu, co powoduje wytwarzanie na tej nieruchomości odpadów komunalnych przez tę osobę i konieczność zagospodarowania tych odpadów.”

<https://www.sejm.gov.pl/sejm7.nsf/InterpelacjaTresc.xsp?key=7661991F>

ILOŚĆ ZUŻYTEJ WODY Z DANEJ NIERUCHOMOŚCI

Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nie określa zasad ustalania ilości zużytej wody na potrzeby ustalania wysokości opłaty. Obowiązek określenia tych zasad został delegowany na rady gmin - art. 6j ust. 3e ucpq.

W przypadku nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy, opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi ustalana na podstawie metody, o której mowa w art. 6j ust. 1 pkt 2 ucpq – niezależnie od ilości zużytej wody z danej nieruchomości - nie może wynosić więcej niż 7,8% przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę ogółem za gospodarstwo domowe – art. 6j ust. 3f ucpq (149,68 zł; 160,83 zł; 175,48 zł).

POWIERZCHNIA UŻYTKOWA LOKALU MIESZKALNEGO W ROZUMIENIU USTAWY Z DNIA 7 LIPCA 1994 R. PRAWO BUDOWLANE

Ustawa Prawo budowlane nie zawiera definicji lokalu mieszkalnego.

W rozumieniu ustawy z dnia o własności lokali, samodzielny lokalem mieszkalnym jest wydzielona trwałymi ścianami w obrębie budynku izba lub zespół izb przeznaczonych na stały pobyt ludzi, które wraz z pomieszczeniami pomocniczymi służą zaspokajaniu ich potrzeb mieszkaniowych – art. 2 ust. 2 uowl.

Ustawa prawo budowlane nie zawiera także definicji powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego.

GOSPODARSTWO DOMOWE

Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nie zawiera legalnej definicji „gospodarstwa domowego”.

Np. zgodnie z art. 411 ust. 10j ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, gospodarstwo domowe tworzą:

- 1) osoba fizyczna, o której mowa w ust. 10g, samotnie zamieszkująca i gospodarująca (gospodarstwo domowe jednoosobowe), albo
- 2) osoba fizyczna, o której mowa w ust. 10g, oraz osoby z nią spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie z nią zamieszkujące i gospodarujące (gospodarstwo domowe wieloosobowe).

Uwzględnianie charakteru powiązań pomiędzy poszczególnymi mieszkańcami nieruchomości, zwłaszcza zabudowanych budynkami wielolokalowymi, może nastręczać problemów w ustaleniu/zweryfikowaniu faktycznej wielkości podstawy opłaty - a wobec tego wysokości zobowiązania w odniesieniu do danej nieruchomości.

ZRÓŻNICOWANIE METOD

Rada gminy, w drodze uchwały dokonuje wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi spośród metod określonych w art. 6j ust. 1 i 2 ucpog oraz ustala stawkę takiej opłaty; dopuszcza się stosowanie więcej niż jednej metody ustalenia opłat na obszarze gminy – art. 6k ust. 1 pkt 1 ucpog.

ZRÓŻNICOWANIE STAWEK

Rada gminy może zróżnicować stawki opłat, o których mowa w art. 6j ust. 1 i 2 ucpg, w zależności od powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego, ilości zużytej wody z danej nieruchomości lub lokalu mieszkalnego, liczby mieszkańców zamieszkujących nieruchomość, liczby osób lub ilości zużytej wody w gospodarstwie domowym, odbierania odpadów z terenów wiejskich lub miejskich, a także od rodzaju zabudowy lub od faktu objęcia nieruchomości uchwałą, o której mowa w art. 2a ust. 1 ucpg (o tzw. „indywidualizacji rozliczeń”) – art. 6j ust. 2a ucpg.

Rada gminy może stosować łącznie różne kryteria różnicujące stawki opłat (art. 6j ust. 2a ucpg).

Związek międzygminny może dodatkowo stosować kryteria różnicujące stawki opłat, o których mowa w art. 6j ust. 1 i 2, odrębnie dla gmin wchodzących w skład tego związku, jeżeli jest to uzasadnione kosztami odbierania odpadów komunalnych i gospodarowania nimi w poszczególnych gminach lub warunkami miejscowymi – art. 6j ust. 2b ucpg.

ANALIZA INTERESARIUSZY

GŁÓWNI INTERESARIUSZE

INTERESY I OCZEKIWANIA

interesy, cele, oczekiwania wobec realizatorów planowanego przedsięwzięcia, możliwy wpływ na przedsięwzięcie

MOCNE I SŁABE STRONY

zasoby, środki, doświadczenie i wiedza;
potencjalny wpływ na realizację przedsięwzięcia

WNIOSKI

planowane działania wobec interesariuszy:
sposób współpracy z przychylnymi oraz radzenia sobie z negatywnie wpływającymi na przedsięwzięcie